

EDITORIAL

Desactivant conflictes

El passat 22 de juliol, **Ascensió Figueres**, presidenta (reelegida en el seu carrec el passat dia 20) de la AVL, feu unes declaracions al dictat dels seus amos. Tornà a dir això de que el conflicte lingüístic està "practicament desactivat". Paren atenció en el llenguatge militar que utilisen ("**conflicte desactivat**", com qui desactiva una bomba, o una celula terrorista), perque delata el seu subconscient: per ad ells esta "qüestio científica" es en realitat una **guerra**. (Una guerra ¿contra qui?, es la pregunta).

I es que no poden dir que "el problema està resolt", perque no es cert, i perque això no els ha preocupat mai; lo que els preocupa es que es faça notar.

Es com qui, abans de vendre una casa, la pinta per a que no es vegem els clavills. No interessa resoldre el **problema** estructural que puga haver, lo que interessa es no tindre un **conflicte** en els compradors. Encara que els fonaments (democratics) s'estiguen podrint, o les termites (del pancatalanisme) s'ho estiguen menjant tot, lo que importa es que parega que tot està be. Els valencians compraran la casa, tornaran a **votar-los** en les eleccions (la seua unica preocupacio), i la casa

continuarà podrint-se per dins. (Havien escomençat parlant de la AVL i hem acabat parlant de politica; vostres nos perdonaran pero no conseguim apreciar cap diferencia entre estos dos temes.)

Per a la proxima ocasio, els sugerim la següent declaracio, en perfecta sintonia en l'esperit que demostren: "**Cautivo y desarmado** el pueblo valenciano, han alcanzado las tropas pancatalanistas sus ultimos objetivos lingüísticos. El conflicto ha terminado."

Pero, per supost, no s'obliden que els actuals "**maquis**" continuarem lluitant per a recuperar la llengua per al poble, lluitant per la llibertat i la dignitat, i contra els qui, aprofitant la ventaja que els dona tindre baix el seu control els **mijos de comunicacio** (les armes de les guerres modernes), i la falta d'escrupuls necessaria per a utilitzar-los de la manera mes descaradament **partidista**, conduixen ad este poble, no ya cap a la

perdua de la llengua, sino de la seua personalitat tota, fins que ya no sigam valencians, sino simplement "**comunitarios**". Per cert, una reedicio, per si encara no s'han donat conte, dels antics "levantinos". Pero eixa es una atra historia.

Dos 9 d'octubre

Com tots els anys n'hem tingut dos per u. Dos 9 d'octubre el mateix dia. U, el real, el de decenes de mils de persones acompanyant a la Real Senyera, i tambe el dels crits a favor de la llengua valenciana i contra la AVL i els seus responsables politics. L'atre 9 d'octubre, el de Canal 9, el d'un poble en segon terme, mer paisage sense protagonisme perque este se reserva

per als politics; un atre 9 d'octubre de piruetes techniques per a evitar que apareguen en les imagens i sonen en els microfons les reivindicacions i les protestes, i continuar oferint al telespectador un mon idilic de pau i harmonia eternes baix la sabia conduccio del nostre benvolgut lider.

En fi, com tots els anys, dos per u: en el carrer la llebre, i en la televisio, el gat.

LA CITA

Sempre que ensenyem, ensenya al mateix temps a dubtar de lo que ensenyem.

Ortega y Gasset

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **DESACTIVANT CONFLICTES**
- **DOS 9 D'OCTUBRE**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **LLENGUA VALENCIANA. SITUACIO POLITICA ACTUAL. ANALISIS...**
- **CLASSICS: JOANOT MARTORELL**
- 3
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FRUITES, VERDURES I HORTALICES (II): **PARLEM DE TARONGES (1)**
- **ANECDOTARI (II)**
- 4
- **PASSATEMPS**
- **LLEGENDA: VICENTETA, EL LORO I EL GOS.**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Si algu fa fotocopies d'est exemplar per a repartir entre els amics, mes val que estiga fort, perque el perseguirem per tots els mijos per a donar-li les gracies com sabem: un abraç dels que lleven l'ale i quatre palmades en l'esquena de les que trauen el lleu per la boca.

ACTIVITATS CULTURALS NOVEMBRE DE 2006

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ACCS (Assoc. Cult. Castell dels Sorells)
G.V. Comtes d'Albatat, 14. 46135 Albatat dels Sorells.
Tel: 961 49 13 90
<http://es.geocities.com/diarielguarda>

AELLVA (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia c.
www.aellva.org

ARACV (Amics de la RACV)
C/ Avellanés, 26. 46003 Valencia c.
Tel: 963 91 69 65

IEV (Institut d'Estudis Valencians)
info@inev.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia c.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Del **2 Oct** al **30 Nov**: Palau dels Scala. Diputació de Valencia. Pça. de Manises, s/n. 46003 Valencia c.

EXPOSICIO: "El Crit de la Llengua Valenciana"
+info: **Diputació de Valencia**

Del **6 al 22 Nov**. De 19:00 a 21:00h. Escola de Gestió en l'Edificació. Universitat Politècnica de Valencia. Camí de Vera, s/n.

Aules 15 (dilluns i dimecres) | (Prop del bar
18 (dimarts i dijous) | d'eixa Escola).

CURS: "Viage per l'Historia de Valencia"
(Per als alumnes de la UPV es convalidable per un credit de lliure elecció.)

Matrícula oberta fins al 6 de novembre.

Requisits:

-Ingressar 20 € en el conte nº 3094 0024 51 000 00 54 589 de *Caja Campo*.

-Enviar les senyes: Nom, DNI, direcció postal, correu-e i telèfon a: info@inev.org, o per correu postal a: Institut d'Estudis Valencians. Apartat de Correus 1026. 46080 Valencia.

(El resguard bancari es pot enviar ad estes dos direccions o dur-lo el primer dia de classe.)

+Info: **IEV**

• Relació de les lliçons per dies:

6 (dill): **Albert Cuadrado**: "Geografia de Valencia"

7 (dim): **Manuel Matas**: "Prehistoria"

8 (dix): **Antonio Ledo**: "Historia Antiga"

13 (dill): **Miguel Aparici**: "Castellologia"

14 (dim): **Rafael Medina**: "Arquitectura migeval valenciana"

15 (dix): **Josep Giner**: "Orígens del valencià: fonts d'estudi i repercussions en la consciència idiomàtica"

16 (dij): **Mª Pilar Prosper**: "Introducció a l'història de l'art valencià"

20 (dill): **Federico Martínez Roda**: "La Valencia del segle XX"

21(dim): **Juli Moreno**: "El segle XIX, la Renaixença"

22(dix): **Rafael Medina**: "L'Arquitectura del segle XX"

(Continúa en la pàgina següent)

RESENYA BIBLIOGRAFICA A.M.C.

Joan Batiste Sancho Gea

Llengua Valenciana. Situació política actual. Anàlisi sintètic de la Llei de creació de la Academia Valenciana de la Llengua -AVLL-. Apunts de futur.

Plataforma Normes d'El Puig, Valencia, any 2000.

(51 pàgines)

El fet de que el tema que tracta este llibre siga tan conegut i sabut -això sí, en la versió oficial oferida pels mitjans de comunicació- no redueix l'interès en la seua lectura, més be al contrari, l'augmenta, ja que se pot constatar l'autenticitat de lo que en ell se diu, corroborant-ho en les actuacions que, dia a dia i des de la seua creació, està portant avant la AVL.

Consta de 6 capítols en els quals l'autor nos desvela la trama, el motiu, i les negociacions dels sinistres personatges que intervingueren, llavors en el Govern, i que feren possible el **pacte** entre **PP** i **PSPV-PSOE**, que desembocà primerament en el Dictamen sobre la Llengua Valenciana emès pel **CVC** el 13 de juliol de 1998 —en el desacord d'alguns dels seus membres: **Josep Boronat**, **Xavier Casp** i **Lleopold Peñarroja**—, i que posteriorment donà lloc a la Llei de Creació de la *Academia Valenciana de la Llengua* (Llei 7/1998 de 16 de setembre).

El llibre es completa en dos annexos, un apartat que se denomina documents, una relació d'articles de premsa i finalisa en un manifest.

En la part que se referix als annexos s'evidencia molt a les clares i per a que ningú tinga dubtes l'incoherent política que des del principi, i respecte de la llengua valenciana, ha estat fent el Partit Popular, puix ha seguit, i continua sent, la del doble llenguatge. Per una part utilitza la llengua valenciana com a moneda de canvi en la creació de l'organisme de la AVL, i per una altra, quan l'ocasió li conve i per a poder traure redits electorals, s'erigix com el seu màxim defensor, aspecte que encara no ha demostrat.

L'apartat dels Documents està en relació en els vots particulars del dictamen del CVC.

El Manifest en el qual finalitza el llibre fon conseqüència de l'aparició de la Llei de Creació de la AVL i se va redactar fent la més energica repulsa i rebuig al text de la mateixa.

El Manifest portava per títol: **Per l'identitat i l'idioma valencians**. Este document seguix viu i podia continuar sent tan actual com ho fon en el seu moment. El text fon recolzat per milers de valencians, i el seu objectiu era buscar una fórmula que portara a la derogació de tan nefasta llei.

CLASSICS

M.S.S.

Joanot Martorell (1413-1468). Naixque probablement en Gandia. La seua obra es limita pràcticament a una novel·la, **Tirant lo Blanch**, dins del gènere de la novel·la cavalleresca. No obstant, esta novel·la l'ha immortalitzat i ha omplert d'honor la patria a on va naixer. Es un reflex de tota sa vida. Fon el llibre més llegit del seu gènere durant l'Edat Mija en Europa, rebent els majors elogis. Cervantes digué d'ella en la seua obra **El Quijote**: **"...es éste el mejor libro del mundo..."**. Joanot deixa molt clar en el prolec i en l'epíleg que el llibre està escrit en **vulgar llengua valenciana**. A causa de la mort de Martorell, la novel·la fon acabada per Joan Martí de Galba.

Parlem de taronges (1)

F.B.U.

En el *Atlas de Frutas y Hortalizas*, editat en 1981, de **Julian Díaz Robledo**, madrieny ell, bon amic del que açò escriu i personage importantíssim en el mon fruter espanyol, referint-se al nostre territori com al millor en quant a produir este cítric meravellós, diu aixina: “...sent **reconegudes internacionalment les taronges del litoral mediterraneu com de calitat i qualitat immillorable. L’Horta Valenciana és un autèntic verger paradisiac, perfectament contrastable en el famós Jardí de les Hespèrides i que ara, com en els temps mitològics, seguix oferint cada dia eixes pomes d’or i de sol, que son les taronges valencianes.**”

En esta primera aproximació al fruit més representatiu del Regne de València, abans d’entrar en matèria sobre el seu oríge, dates importants relacionades en l’implantació en l’agricultura valenciana, diferents varietats i desenroll de les mateixes, etc., considere necessari posar de relleu alguna cosa important, és dir, que esta rica fruita s’encontra en tot moment al servici del ser humà, puix que se li reconeixen importants valors dietètics, nutritius i medicinals, tenint en el camp de l’industria conservera, pasticera, perfumera i licorera, un principal lloc assegurat. És universalment sabut l’ample camp vitamínic que nos oferix. Les **vitamines A, B1 i B2** sobreixen com les més importants; la **vitamina C**, per sa acció antiescorbútica en l’organisme, no es queda darrere, considerant que consumint 200 grams de taronges a diari, un adult satisfà les seues necessitats d’esta vitamina. Igualment posseix abundants sals minerals (**calci, ferro, fòsfor i potasi**, aixina com **sucres**), sent un aliment complet de fàcil assimilació que suministra moltes calories útils, molt aconsellables per a malalts i convalescents.

El seu suc es molt recomanat pels meges de manera constant i com

ANECDOTARI (II)

A.M.C.

¿**CONEIXIEU QUE** en la ciutat de València del huitcents se celebraven diverses tertulies a les que assistien personages ilustres? Una d’elles tenia lloc la vespra dels dimecres en casa del poeta i historiador **Teodor Llorente Olivares** (València c., 1836-1911), que vivia en la llavors plaça de Trinitaris i que, hui en dia, porta el seu nom en recòrt del fet.

Tertulia famosa tambe, fon la que es realisava en casa del Canonge Archiver de la Seu de València, En **Roque Chabàs Llorens** (Denia, 1844-1912), en la plaça de Crespins, proxima a la Basilica de la Mare de Deu, a la qual assistien numerosos investigadors. El Croniste **José Martinez Aloy** (València c., 1855-1924), estava considerat com la maxima autoritat en materia d’heraldica, i disponia d’una extraordinaria biblioteca en sa casa del carrer de Samaniego. Allí era a on anaven els seus amics per a tractar dubtes que tingueren en relacio en eixa disciplina, i tambe per a compartir en ell les seues inquietuts i aficions, que n’eren moltes i anaven des de la poesia a l’historia.

Santiago Ramón i Cajal (Petilla d’Arago, 1852 - Madrid, 1934), quan desenrollava la catedra d’Anatomia de la Facultat de Medicina de València, assistia en freqüencia a una tertulia que se reunia en la rebotiga de la famosa Farmacia Loras, en el carrer les Barques. La farmacia d’En **Narcís Loras**, que continuaren els seus descendents, ha existit en dit lloc fins mijant del segle XX i es un recòrt entranyable del nostre passat.

ACTIVITATS CULTURALS

NOVEMBRE DE 2006

(Ve de la pagina anterior)

Del **8 Nov** al **16 Gin** 20:00 h Palau de Colomina. C/ Almodí, 1. 46003 València c.

II CICLE DE CONFERENCIES

“*Historia de València. Del Cid a los Austrias*”

+Info: **RACV** i **CEU Universidad Cardenal Herrera** (Tel: 961 36 90 11 ext. 1107)

• Relacio de les conferencies:

8 Nov (dix): **Julio Valdeón Baroque**: “*El Cid y València*”

13 Nov (dill): **Ramón Ferrer Navarro**: “*La Reconquista*”

23 Nov (dij): **Amparo Cabanes**: “*El Repartiment de València*”

27 Nov (dill): **Rafael Benítez**: “*Los moriscos en València*”

4 Dec (dill): **Francisco Roca Traver**: “*El siglo de oro valenciano*”

11 Dec (dill): **Emilia Salvador**: “*Las Cortes valencianas*”

18 Dec (dill): “**Ricardo García Cárcel**: “*Las Germanías*”

11 Gin (dij): **Jaime Siles Salinas**: “*Luis Vives, un intelectual europeo*”

16 Gin (dim): **Luis Miguel Enciso**: “*València y los Austrias*”

10 Nov (divendres) 21:30 h “Hotel Astoria Palace”. Pça. Rodrigo Botet, 5. València c.

SOPAR D’ENTREGA DELS PREMIS VINATEA

-Vinatea Individual: Ilm. Sr. En **Manuel Casanova Safont**, President del Real Club Nautic de València.

-Vinatea Colectiu: **Gremi Artesa d’Artistes Fallers**.

Preu del tiquet: 35 €.

S’han d’adquirir en la seu de la RACV de 09:00 a 14:00 i de 17:00 a 21:00 h (divendres fins a les 19:00h). Ultim dia per a adquirir-lo: 6 Nov. **No** es poden reservar tiquets per telefon.

+Info: **ARACV**

14 Nov (dimarts) Llonja de la Seda. C/ Corde llats s/n. València c.

APERTURA DEL CURS ACADEMIC de la Real Academia de Cultura Valenciana

(Informacio provisional)

+Info: **RACV**

20, 21 i 22 Nov. 19:45h. Palau dels Scala. Diputacio de València. Pça. de Manises, s/n. 46003 València c.

XV JORNADES DE LA AELLVA

Serie de **CONFERENCIES** baix el titol generic de: “Les malalties, una saludable eixida lliteraria”

+Info: **AELLVA**

30 Nov (dijous) 19:30h. Espai Cultural. C/ Les Escoles. Albalat dels Sorells.

CONFERENCIA: **Rafa Melià**: “Breu historia sobre el teatre valencià”

+Info: **ACCS**

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions. La solucio a peu de pagina.	PARAULA VERTICAL: Local a on se fan o venen pastiços i uns altres dolços.	1.....	-	L	-	-	-	-
	1. Terreny pla en sol d'arena a la vora de la mar.	2.....	-	A	-	-	-	-
	2. En relacio a una persona, el pare de sa mare o de son pare.	3.....	-	-	-	I	-	-
	3. Estacio de l'any.	4.....	-	-	R	-	-	-
	4. Punt cardinal.	5.....	-	B	-	-	-	-
	5. Fava, poc espavilat.	6...	-	-	C	-	-	-
	6. Suspensio temporal del treball d'una persona per a descansar.	7...	-	-	-	E	-	-
	7. Pardal negre blavenc per l'esquena i blanc per la panxa en la cua bifurcada, que aplega per març i se'n va en setembre.	8.....	-	O	-	-	-	-
	8. Lloc a on se cou el pa.	9.....	-	H	-	-	-	-
	9. Persona de pocs anys que encara no ha arribat a l'adolescencia.	10.....	-	L	-	-	-	-
10. Utensili que, penjat o sobre un peu, servix de suport a una o varies llums artificials.								

RONDALLA

“Vicenteta, el loro i el gos ”

A.M.C.

Vicenteta era una chiqueta molt bonica, d'ulls blaus cel, de cabells dorats i sedosos, que en forma de trenes rodejaven el seu cabet; la seua cara, blanca i sonrosada, despedia alegria i inocencia; anava sempre primorosament vestida per sa mare, i pareixia una nina de porcelana. Vicenteta era una chiqueta molt caprichosa; sos pares li ho consentien tot i li donaven tots els gusts.

Un dia sos pares li compraren un gosset al que va batejar en el nom de “Chin-chin”. Jugava en ell, l'acaronava i el portava sempre darrere. El gosset, massa carinyos, estava sempre pendent d'ella.

Un altre dia, li compraren un loro, i Vicenteta s'encaprichà d'ell, i se va dedicar a amaestrar-lo; li ensenyava a parlar; el tenia solt per casa, i se'n pujava damunt d'ella quan el cridava pel seu nom de “Perico”.

Pendent del loro, Vicenteta ya no li

fea cas a Chin-chin, cosa que va comprendre molt pronte l'animalet, qui, ple de cels, s'esforçava en manifestacions d'afecte a la seua ama, que nomes eren correspostes per alguna espenta.

Un dia d'hivern Vicenteta va eixir a passejar al parc de la ciutat, i es va endur com acompanyants al gosset i al loro. En el parc hi havia un

llac que casualment estava cobert per una grossa capa de gel. Vicenteta se va assentar alli prop i jugava en el loro, qui, en conte de fugir va botar a la seua falda, mentres que el gosset l'acariciava inutilment.

Sense parar-se a pensar, se li ocorregue entrar dins de l'estany i passejar-se per damunt d'aquella superficie gelada com si fora una pista d'esquiar.

Començà a caminar, pero en tan mala hora que als pocs passos el gel es trencà i la chiqueta notà que caïa

dins de l'aigua gelada. Espantada, llançà un crit, intentà retrocedir, pero seguia afonant-se, fins que tingué la sort de poder sostindre's en unes mates d'herba que creixien en la paret. Des d'alli va demanar auxili, pero no hi havia prop ningu, i els seus crits no varen ser oïts. La chiqueta no parava de plorar i de cridar.

El loro seguia parlotejant, sense enterar-se de lo que passava. Pero el gosset, mes intel·ligent, va comprendre la situacio de la seua ama i, despres de dir “gua-gua” unes quantes vegades, prengue la decisió d'anar al passeig central del parc, a on estaven els guardies, i a moscos i estirons als pantalons va conseguir que un guardià el seguira al llac i poguera lliurar a Vicenteta de la dificil situacio en que es trobava.

Vicenteta, agraida, a partir d'aquell dia va canviar la seua predileccio, del loro, al gosset que l'havia salvada.

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)	En conte de/ al contrari de/ en lloc de/ en volta de: Locucio preposicional. En substitucio d'una persona, cosa o accio.	Gusts/ caprichos/ antoixos: Desig d'alguna cosa.
Acaronava, de acaronar: Fer caricies com a expressio d'un sentiment maternal o protector.	Encaprichà, de encaprichar-se: Obstinaçio per una persona o cosa.	Herba/ brossa: Qualsevol planta menuda, sense parts llenyoses ni rigides, que, generalment brota i mor en el mateix any. Conjunt d'estes plantes que poden poblar els jardins o els camps a on es disputen diversos deportes, per eixemple en els camps de futbol.
Afonant-se, de afonar(-se)/ sumergir(-se): Desapareixer baix un líquit o una altra materia.	Espantada, de espantar(-se)/ esglayar(-se): Rebre una impressio repentina per motiu de sorpresa o por.	Pronte/ apressa: Accio que succeix rapidament.
Assentar(-se)/acomodar(-se)/ recolzar(-se): Descansar les anques o galtes del cul damunt d'una superficie.	Estany/ llac/ llacuna: Extensio d'aigua, generalment dolça, continguda en una depressio del terreny, natural o artificial.	Prop: Adv. de lloc. Proxim en l'espai o en el temps.
Dorats: De color d'or o paregut ad ell.	Enterar-se/ apercebre's: Donar-se conte.	

Solucio: 1 PLAJA. 2 YAYO. 3 ESTIU. 4 NORT. 5 BOIG. 6 VACACIONS. 7 ORONETA. 8 FORN. 9 CHIQUET. 10 LLANTIA. Vertical: PASTICERIA I RECORDA... Com has descobert, esta vegada la nostra paraula clau es **pasticeria**. Potser t'haja sorpres, puix dificilment la voras escrita en "c" en les pasticerias: rotul exterior, envoltoris..., apareixent erroneament en "ss". El que treballa en una pasticeria s'ha d'escriure de la mateixa manera: **pasticer**. I allo que fa el pasticer es el **pastiç**, sent el plural **pastiços**.